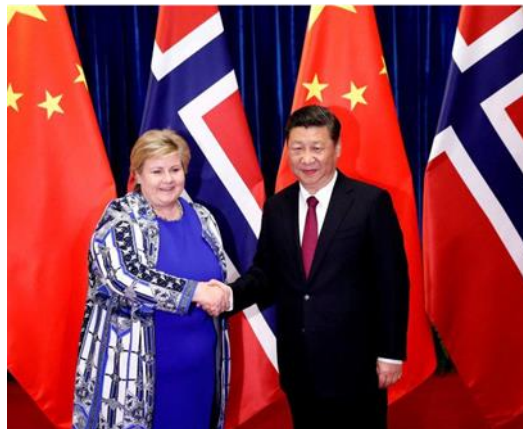

Sak 12/19 Kunnskapssamarbeid med Kina – ferdigstilling av vedtak

Björn Gustafsson, NTNU

"Det vil til rådsmøtet 23.5.2019 bli formulert et vedtak for saken. HO21-rådet ønsker at temaet settes på agendaen i UHR og i de forskningsetiske komitéene. Det foreslås at det bør utføres risikoanalyser og risikoevalueringer før inngåelse av forskningssamarbeid som inneholder deling av data og håndtering av DNA spesielt. Institusjonene etterspør mer enhetlig informasjon fra departementene vedrørende kunnskapssamarbeid med f.eks. Kina"

Momenter fra UD, KD og HOD sine innlegg

- Norges forhold til Kina er normalisert og handelsavtaler gjenopptatt.
- Norge ønsker forskningssamarbeid med Kina og det er inngått en rekke avtaler mellom Norge og Kina på statlig- og institusjonelt nivå.
- Samarbeidet med Kina er positivt og den gjensidige interessen er stor.
- Det er store forskjeller mellom Norge og Kina med hensyn til praktisering av forskningsetikk, utøvelse av akademisk frihet og metodebruk for innhenting av data.
- Kina har satt fokus på forskningsetikk og utarbeidet nye regler i 2018. Forbedring, men fortsatt ikke vestlig standard.

Momenter fra UD, KD og HOD sine innlegg

- Samarbeidsutfordringer omfatter også politisk system mht demokratiske rettigheter, religionsfrihet, arbeidsvilkår, HMS, m.m.
- De etiske reglene for helseforskning i Norge gjelder også for norske forskere i Kina og for kinesiske forskere i Norge.
- UD oppfordrer norske forskere om å søke råd fra UD og PST hvis man er usikker.
- Det foreligger ingen planer for å utarbeide nasjonale retningslinjer på myndighetsnivå.

Diskusjon

- Nasjonale retningslinjer er vanskelig...
- Ulike modeller i andre land: sjekklister/ erfaringsfora / strategier.
- I følge KD ingen planer om retningslinjer på nasjonalt nivå.
- Panoramastategien evalueres 2019: anledning for innspill på norsk modell.
- De forskningsetiske komiteene (NEM, NENT og NESH): rådgivende rolle for vurdering av andre lands forskningsetiske standard?
- Ny aktivitet må ikke gå på bekostning av eksisterende oppgaver.

Diskusjon

- Ansvar for risikovurdering av samarbeidsprosjekter, spesielt ved deling av data og biologisk materiale, må ligge på den enkelte institusjon / prosjektansvarlig.
- Behov for både rådgivende ressurs (etikkomiteene) og forum for erfaringsutveksling, kunnskapsdeling og strategiutvikling?
- Bør favne bredere enn UH-sektoren og inkludere HF, instituttsektor og næringsliv: Forskningsrådet bør koordinere? (ikke UHR)

Forslag til vedtak:

HO21-rådet anbefaler at KD vurderer om de nasjonale forskningsetiske komiteene tillegges en funksjon som rådgivende overfor enkeltforskere og institusjoner med hensyn til vurdering av andre lands forskningsetiske standard. Ressursbehovet for å ivareta en slik funksjon må vurderes og kompenseres.

Videre anbefaler HO21-rådet at KD vurderer om det i regi av Forskningsrådet bør etableres et erfaringsforum for kunnskapssamarbeid med utlandet, med vekt Panorama-landene.

Hva har HO21 betydd for Ahus og for Nasjonalt nettverk i helsetjenesteforskning?

Hva bør gjøres fremover?

Dagens situasjon i lys av føringer fra HO21

Akershus universitetssykehus

- Bedre klinisk behandling
- Helse- og omsorg som næringspolitisk satsingsområde
- Utvikling av de menneskelige ressursene

Nasjonalt nettverk i helsetjenesteforskning

- Effektive og lærende tjenester
- Strategisk og kunnskapsbasert styring
- Økt brukermedvirkning
- Kunnskapsløft for kommunene
- Høy kvalitet og sterkere internasjonalisering
- Helsedata som nasjonalt fortrinn

Fokus fremover

Myndighetsnivået må «holde trykket oppe» (pålegge?). Utålmodighet på følgende områder:

1. Helsedata som nasjonalt fortrinn
2. Helse- og omsorg som næringspolitisk satsingsområde
3. Utvikling av de menneskelige ressursene
4. *Effektive og lærende tjenester/Strategisk og kunnskapsbasert styring*
  - Regional koordinering av forskningsmidler
  - Systematisk satsing på tjenesteinnovasjon

“The research from health care counts for little unless the findings and insights that emerge are shared, understood and used”. UK: Cross-sectoral knowledgemobilisation forum. 2010.

Strategisk satsing på kunnskapsoverføring til politikk og praksis.

INTEGRATION of health system and health research rather than TRANSLATION from health research to health system. JA Røttingen. 22.mai.

HO21-rådet avslutning Bristol 23. mai 2019

Et forskning- og innovasjonssystem for bedre folkehelse

HelseOmsorg21 og veien videre mot 2030

Camilla Stoltenberg

Direktør for Folkehelseinstituttet og leder av HelseOmsorg21-rådet

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

2 UTRYDDE
SULT

3 GOD
HELSE

4 GOD
UTDANNING

5 LIKESTILLING
MELLOM KJØNNENE

6 RENT VANN OG GODE
SANITÆRFORHOLD

7 REN ENERGI
FOR ALLE

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

9 INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

10 MINDRE
ULIKHET

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG SAMFUNN

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

14 LIV UNDER
VANN

15 LIV PÅ
LAND

16 FRED OG
RETTFERDIGHET

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Styrke Norges konkurransekraft

Møte store samfunnsutfordringer

Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028

BAKTEPPE

Folkehelsemeldingen 2019

«Regjeringa vil bidra til eit berekraftig velferdssamfunn gjennom eit godt og systematisk tverrsektorielt folkehelsearbeid.

Noreg skal følgje opp berekraftsmåla til FN, og eit godt folkehelsearbeid er nødvendig for å nå desse måla.»

Helsenæringsmeldingen 2019

«Hovedmålet med *Helsenæringsmeldingen* er å bidra til økt konkurransekraft i den norske helsenæringen og samtidig bidra til en mer bærekraftig helse- og omsorgstjeneste, i form av mer effektiv forebygging, behandling og omsorg.»

Stortingsmelding om innovasjon i offentlig sektor 2020

Fire aktuelle områder for meldingen

- Nasjonale initiativ og rammebetingelser
- Samarbeid internt og eksternt
- Effekt og gevinster
- Kompetanse, kultur og tankesett

H021

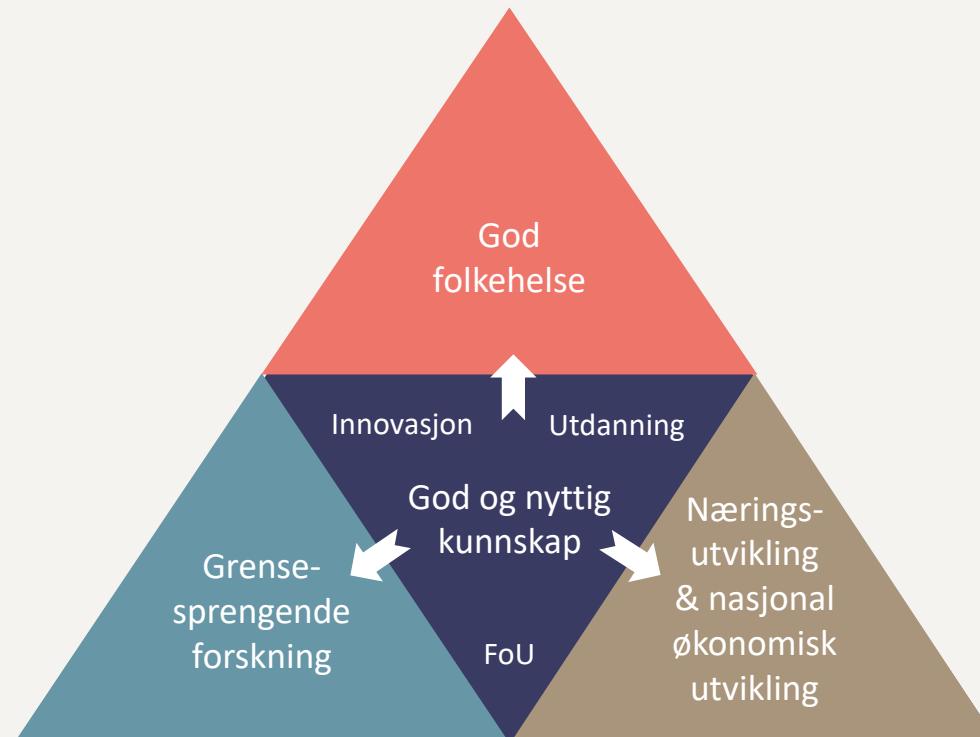
Milepæler HO21

H021 Visjon

---

*Kunnskap, innovasjon og næringsutvikling
for bedre folkehelse*

H021

10 strategiske satsninger

Økt brukermedvirkning

Helse og omsorg som næringspolitisk
satsningsområde

Kunnskapsløft for kommunene

Helsedata som nasjonalt fortrinn

Bedre klinisk behandling

Effektive og lærende tjenester

Møte de globale helseutfordringene

Høy kvalitet og sterkere internasjonalisering

Utvikling av de menneskelige ressursene

Strategisk og kunnskapsbasert styring

H021

5 hovedprioriteringer

Et kunnskapsløft for kommunene

Helse- og omsorg som et næringspolitisk satsingsområde

Lettere tilgang til og økt utnyttelse av helsedata

Et kunnskapsbasert helse- og omsorgssystem med brukermedvirkning

Å utvikle, utprøve og dokumentere effekter av tiltak

VEIEN VIDERE

H021 og veien videre

Bygge på strategien fra 2014

Fortsette og fornye arbeidet med satsinger og hovedprioriteringer

Utvikle i tråd med nye politiske føringer

Nye arbeidsformer

Nye ideer?

Kunnskapssystemet

Kort vei fra ide og behov til tiltak og produkt
Forskning og innovasjon som produksjonsprosess
Skape og sikre rom for kreativitet og høy kvalitet
Sterk integrasjon mellom virksomhet og Fol
Fart og tidsriktighet
Rammebetingelser og forvaltning

Bør vi velge “MISSIONS”?

KI og genetikk i klinisk behandling

AMR

Vaksineskepsis

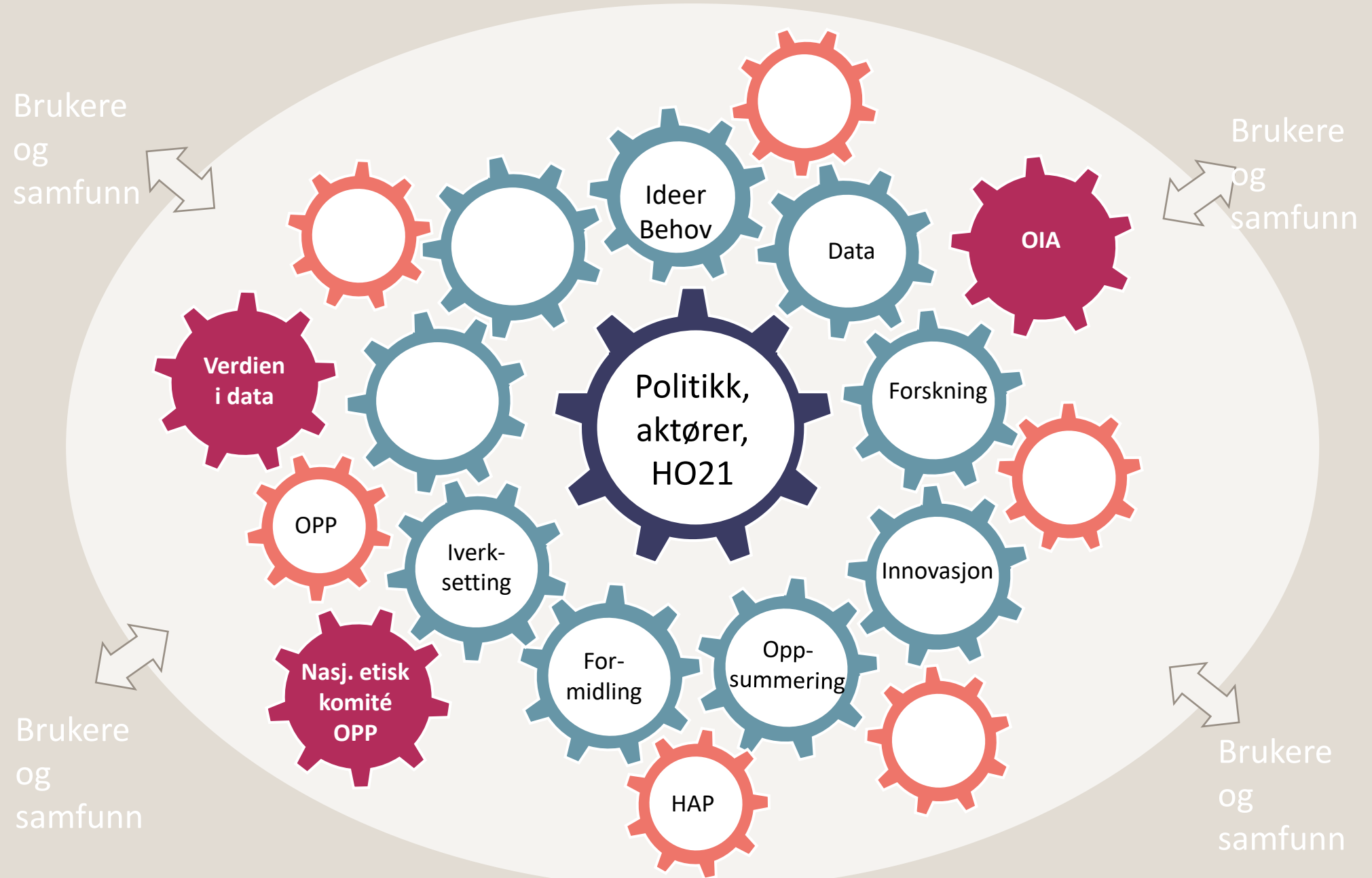
Legemiddelutvikling, marked og mangel

Psykisk (u)helse hos barn og unge

Fedme og overvekt hos barn og unge

Mat, miljø og helse

Skisse: Forsknings- og innovasjonssystem for bedre folkehelse

Tre forslag

Nasjonal strategi for verdien i offentlige data

Offentlig innovasjonsarena etter modell fra BIA

Nasjonal etisk komite for offentlig-privat-partnerskap (OPP)

Nasjonal strategi for verdien i data

- Norge har offentlige data i verdensklasse om helse, utdanning, fritid, arbeidsliv, trygd, skatt og mye annet
- Vi må sikre at verdien i data kommer fellesskapet til gode
- Kan vi bruke modellen fra petroleumsnæringen?

Offentlig innovasjonsarena etter modell fra BIA

- Mekanisme der en del forhold knyttet til kontrakt og deling av eventuell gevinst er avklart i forkant og innebygget som et premiss i søknadstypen, f.eks. redusert innkjøpspris for staten/kommuner

Nasjonale etiske komite for offentlig-privat-partnerskap (OPP)

- Avklaring av krevende saker/spørsmål knyttet til samarbeid mellom private og offentlige aktører
- Samle erfaring og gi innspill til nasjonale (?) retningslinjer
- Gi støtte ved kritikk av samarbeidet i enkeltsaker

Forskning og forskningsbasert innovasjon

Mer, bedre, tidsriktig
og kostnadseffektivt

...og dette er bare
begynnelsen

TAKK

Bilde: Colourbox

Norge har gode forutsetninger for helsenæring

Sterkt forskningsfundament

Høy oppstartsaktivitet

God teknologi- og digitaliseringsforståelse

Relevante industri- og internasjonaliseringserfaringer

Gode data

Muligheter

Nye produkter og tjenester

Tidligere og mer presis diagnostikk

Forbedret behandling

Pasienten en mer aktiv ressurs for egen helse

Innovasjoner som tar i bruk helsedata og digitale løsninger

Mer persontilpassede og brukervennlige helsetjenester

Kunnskapssystemet

Helsesdata og andre data

Metodevurderinger

Offentlig privat samarbeid

Primærforskning

«Code of practice»

Verdien-i-data

Eierskap og forvaltning

Helsesdata og andre data

Helsesdataplattformen/
Helseanalyseplattformen

Verdien-i-data
Forvaltning og eierskap

Personvern og GDPR

Offentlig privat samarbeid

Kulturendring

Prinsipper og retningslinjer

Forskning og forvaltning

Tredje part

Transparens

Interessehåndtering

Innovative anskaffelser

“Code of Practice”

Uavhengighet
Kompetanse
Kapasitet